

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.5.10
KOM(2010)219 galutinis

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**6-oji Komisijos tradicinių nuosavų išteklių tikrinimo sistemos veikimo ataskaita (2006–
2009 m.)
(2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 18 straipsnio
5 dalis)**

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

6-oji Komisijos tradicinių nuosavų išteklių tikrinimo sistemos veikimo ataskaita (2006–2009 m.) (2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 18 straipsnio 5 dalis)

1. ĮVADAS

Europos Parlamentui ir Tarybai reguliariai teikiama tradicinių nuosavų išteklių (toliau – TNI) tikrinimo sistemos veikimo ataskaita¹.

Tradiciniai nuosavi ištekliai: muitai ir importuojant trečiųjų šalių kilmės produktus mokėtini žemės ūkio mokesčiai bei cukraus mokesčiai. 2006–2009 m. pervesta daugiau kaip 63 mlrd. EUR tradicinių nuosavų išteklių.

Teisės aktai, kuriais remiantis tikrinama TNI sistema, tai 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimas 2007/436/EB, Euratomas², 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000³ ir 1999 m. gegužės 10 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1026/1999⁴.

Ši ataskaita yra 6-oji tokia ataskaita. Joje aprašomas ir nagrinėjamas TNI tikrinimo sistemos veikimas **2006–2009 m.**, nes ankstesnė 2007 m. priimta ataskaita⁵ apėmė tik dalį 2006 m. Joje atsiskaitoma už Komisijos šiuo laikotarpiu atliktą tikrinimo veiklą, vertinami įgyvendinti veiksmai ir daromos išvados⁶. Ataskaitoje taip pat nurodomi tolesni su šiais tikrinimais susiję veiksmai, visų pirma finansiniai, teisminiai ir teisiniai.

Šios ataskaitos 1 priede apibūdinami tikrinimų tikslai ir nurodoma, kaip Bendrijos lygmeniu veikia tikrinimo sistema.

---

¹ Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 18 straipsnio 5 dalis.

² OL L 163, 2007 6 23, p. 17.

³ OL L 130, 2000 5 31, p. 1–9, su pakeitimais, padarytais 2009 m. sausio 26 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 105/2009 (OL L 36, 2009 2 5, p. 1).

⁴ OL L 126, 1999 5 20, p. 1.

⁵ COM (2006) 874, 2007 1 9 (5-oji 2003–2005 m. ataskaita).

⁶ Bendrijos institucijų (Komisijos ir Audito Rūmų) atliktų tikrinimų ataskaita. Ji neapima valstybių narių atliktų tikrinimų, kurių rezultatai skelbiami pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 325 straipsnį parengtoje metinėje ataskaitoje.

2. KOMISIJOS TIKRINIMO VEIKLA 2006–2009 M.

Komisijos tikrinimai vietoje atliekami remiantis tikslia metodika, kurios tikslas – tikrinti procedūrų atitiktį Bendrijos standartams. Tikrinimai planuojami pagal metinę tikrinimų programą, į kurią remiantis rizikos analize įtraukiami keli vienoje ar keliose valstybėse narėse vykdytino tikrinimo aspektai. Tikrinimai įgyvendinami ir vyksta taikant visiems tikrinimams bendras procedūras, per juos naudojami valstybėms narėms iš anksto siunčiami klausimynai, sudaromi vietoje naudotini kontroliniai sąrašai, kad būtų užtikrintas tikrinimo nuoseklumas, ir atlikus tikrinimą rengiama ataskaita.

2.1. Pagrindiniai tikrinimo veiklos rezultatai

2006–2009 m. Komisija pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 18 straipsnį atliko **129 tikrinimus**⁷. Vienuolika iš šių tikrinimų vykdyti taikant Bendrojo audito susitarimo (*Joint Audit Arrangement*) metodą⁸.

Nustatyti **436 pažeidimai**: 224 finansinių poveikį turintys pažeidimai (51,4 %) ir 110 teisinių poveikį turinčių pažeidimų (25,2 %). Komisija ėmėsi reikiamų priemonių dėl nustatytų pažeidimų finansinių padarinių.

Atlikus 129 tikrinimus nustatyti 436 pažeidimai.

***Bendrasis audito susitarimas:** tikrinimo metodas, kai valstybės narės vidaus audito tarnybos tikrinimą (audita) atlieka pagal Komisijos patvirtintą metodiką.*

2.1.1. Su muitinės aspektais susiję tikrinimai

2006–2008 m. Komisija pradėjo tikrinti **Bendrijos tranzito** ir tranzito su **TIR knygelėmis** aspektus. Šie tikrinimai vykdyti beveik visose valstybėse narėse. Nustatyta daug pažeidimų, visų pirma susijusių su laiku nepatvirtintų tranzito operacijų kontrole (įskaitant finansinę kontrolę). Valstybių narių paprašyta imtis būtinų priemonių, ir jos atlygino finansinius pažeidimų padarinius.

***Bendrijos tranzitas arba tranzitas su TIR knygelėmis:** procedūra, leidžianti neapmuitinant ir neapmokestinant pervežti trečiųjų šalių kilmės prekes iš vienos Bendrijos teritorijos vietos į kitą arba per įvairias TIR (tarptautinio vežimo keliais) konvencijos šalis.*

Be to, **įvežimo perdirtbi** ir **saugojimo muitinės sandėlyje** procedūros tikrintos valstybėse narėse, kuriose šis tikrinimas nebuvo atliekamas iki 2006 m. Atlikus šį tikrinimą nustatyti keli šių muitinės procedūrų valdymo ir tikrinimo trūkumai, kai kurie iš jų turėjo finansinių padarinių. Šios valstybės narės pranešė Komisijai, kad ėmėsi būtinų priemonių.

***Įvežimas perdirtbi:** muitinės procedūra, leidžianti netaikant importo muitų importuoti trečiųjų šalių kilmės produktus siekiant juos pakartotinai eksportuoti perdirtbus.*

2008 m. patikrinus **supaprastintas išleidimo į laisvą apyvartą procedūras** nustatyta didelių šių procedūrų valdymo ir tikrinimo trūkumų⁹. Komisija atitinkamų valstybių narių paprašė greitai pašalinti nustatytus pažeidimus.

***Saugojimas muitinės sandėlyje:** procedūra, leidžianti sandėliuoti trečiųjų šalių*

Tačiau 2008 m. patikrinus **bananų** importą didelių pažeidimų nenustatyta. Šio tikrinimo tikslas – patikrinti, ar valstybės narės pašalino 2001 m. nustatytus gausius pažeidimus ir ar teisingai taikė naujas šios srities Bendrijos nuostatas. Nustatyti tik tam tikri trūkumai, susiję su bananų

⁷ Pagal valstybes nares suskirstytus tikrinimo aspektus žr. 2 priede.

⁸ DK, NL ir AT atlikti tikrinimai.

⁹ Pagal valstybes nares suskirstytus tikrinimo aspektus žr. 2 priede.

¹⁰ BE, BG, DK, AT, RO.

svėrimo taisyklių laikymusi.

*kilmės prekes netaikant
importo muitų.*

2009 m. beveik visose valstybėse narėse tikrintos **muitinės tikrinimo nacionalinės strategijos**. Tikrinant siekta įsitikinti, kad valstybės narės įdiegė visuotinę, našią ir veiksmingą TNI muitinės tikrinimo strategiją ir struktūras bei procedūras, leidžiančias remiantis rizikos analize apsaugoti Sąjungos finansinius interesus vykdant veiksmingą muitinės tikrinimą. Komisija kelių valstybių narių paprašė pašalinti nustatytus trūkumus, susijusius tiek su tikrinimu įforminimo muitinėje metu, tiek su *a posteriori* tikrinimu, ir imtis būtinų veiksmų muitinės tikrinimo veiksmingumui pagerinti. Šis tikrinimas 2010 m. tęsiamas penkiose valstybėse narėse¹⁰.

Supaprastintos procedūros: *procedūros, leidžiančios deklaruoti prekes neturint visų būtinų pareiškimų arba dokumentų ir (arba) neprivalant pristatyti prekių į muitinės įstaigą. Vėliau jas būtina įteisinti.*

2007 ir 2008 m. Komisija penkiose valstybėse narėse tyrė, kaip jos praktiškai **įgyvendino kai kurias** Komisijos ir Europos Audito Rūmų **pastabas**, pateiktas jiems atliekant ankstesnius tikrinimus. Komisija konkrečių pastabų dėl šių veiksmų neturi.

2.1.2. *Su apskaitos aspektais susiję tikrinimai*

Atskiros apskaitos valdymas – tai aspektas, dažnai įtraukiamas į Komisijos visose valstybėse narėse atliekamus tikrinimus¹¹. Ši apskaita yra vertingas informacijos šaltinis apie tai, kaip administracijos vykdo išpareigojimus valdyti TNI (muitų nustatymas, garantijų valdymas, išieškojimo kontrolė, anuliavimas, beviltiškų skolų nurašymas). 2006–2009 m. atlikus su šiuo aspektu susijusius tikrinimus pasitvirtino, kad nepaisant 2007 m. gruodžio mėn. Komisijos pateiktų gairių¹² klaidų, daugiausia pavienių, daroma nuolat. Tačiau kai kuriose valstybėse narėse nuolat daromos sisteminės klaidos, dėl kurių pradėtos pažeidimo procedūros. Valstybės narės atlygino finansinius padarinius, susijusius su nustatytais pažeidimais. Tačiau bendra padėtis pamažu gerėja ne tik dėl spaudimo, kurį daro Komisijos tikrinimai, bet ir dėl to, kad dauguma valstybių narių įdiegė muitinės ir (arba) apskaitos kompiuterines priemones, leidžiančias sumažinti klaidų riziką. Šiuo aspektu veiksmai ateityje bus tęsiami.

TNI apskaitą valstybės narės vykdo dviem būdais: – įprasta apskaita taikoma išieškotoms ar garantuotoms sumoms (šios sumos mokamos į Sąjungos biudžetą) – atskira apskaita taikoma neišieškotoms sumoms ir užginčytoms garantuotoms sumoms.

TNI rinkimo sistema: *visos sistemos ir procedūros, kurias valstybės narės įdiegė siekdamos užtikrinti TNI nustatymą, įtraukimą į apskaitą, išieškojimą ir pervedimą.*

Be to, keliose valstybėse narėse, įskaitant įstojusias į Sąjungą 2007 m., atlikti bendresni tikrinimai siekiant įvertinti jų **TNI rinkimo sistemas**. Remiantis atliktų tikrinimų rezultatais galima pažymėti, kad apskritai įdiegtos rinkimo sistemos yra tinkamos, nors nustatytos kelios struktūrinės ir pavienės klaidos.

Beviltiška skola *išskaičiuojama iš atskiros apskaitos. Suma turi būti pervedama Komisijai, nebent ji neišieškoma dėl force majeure arba dėl nuo valstybės narės nepriklausančių priežasčių.*

Be to, atlikti keli specialūs tikrinimai, susiję su **beviltiškų skolų** tvarkymu valstybėse narėse. Nustatyta didelių pažeidimų (nebuvo pagrįstas atleidimas nuo prievolės pervedti sumas, apie sumas nepranešta Komisijai ir kt.). Kai kurie pažeidimai turėjo finansinių padarinių.

¹¹ Šis aspektas, kuriuo papildomas pagrindinis aspektas, įtraukiamas į kiekvieną tikrinimą.
¹² Dokumentas ACOR/2007-12/agenda-04.

2.2. Veiksmai, kurių imtasi atlikus Komisijos tikrinimus

2.2.1 Teisiniai veiksmai

Jei atliekant tikrinimus nustatoma, kad nacionalinės teisinės ar administracinės nuostatos nesuderintos arba jose yra spragų, valstybių narių prašoma imtis būtinų priemonių, įskaitant įstatymus ar kitus teisės aktus, kad būtų įgyvendinti Bendrijos reikalavimai. Spragų ištaisymas yra nedelsiama ir nemenka Komisijos tikrinimo pasekmė. Be to, nustatyti pažeidimai yra pagrindinis informacijos šaltinis apie sunkumus, su kuriais valstybės narės susiduria taikydamos muitinės teisės aktus, ir jų poveikį TNI.

2.2.2 Teisminiai veiksmai

Kai kuriais reglamentavimo klausimais valstybių narių ir Komisijos nuomonės išsiskiria. Todėl Komisija neturi kito pasirinkimo, tik pradėti **pažeidimo procedūrą** (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsnis). Iki 2009 m. gruodžio 31 d. pradėtos dešimt bylų, susijusių su šešiomis valstybėmis narėmis, pasiekti įvairūs procedūros etapai (oficialus išpėjimas, pagrįsta nuomonė, bylos perdavimas Teisingumo Teismui).

2006–2009 m., Komisijai pradėjus pažeidimų procedūras, Teisingumo Teismas priėmė kelis svarbius sprendimus. Tam tikrais atvejais valstybės narės turėjo atlyginti su šiais sprendimais susijusius finansinius padarinius. Su kai kuriais šiais sprendimais susiję finansiniai padariniai šiuo metu dar vertinami arba atlyginami.

2006 m. vasario 23 d. sprendime¹³ Teisingumo Teismas patvirtino Komisijos poziciją dėl laikotarpio, per kurį muitai turi būti įtraukiami į apskaitą, kai valstybės narės atlieka *a posteriori* tikrinimus. Be to, Teisingumo Teismas nurodė, kad tai, jog įtraukiama į apskaitą, jokiu būdu netrukdo įgyvendinti skolininko teisių į gynybą.

2006 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismas pritarė Komisijos pozicijai ir išreiškė nuomonę, kad kai kurios valstybės narės nepagrįstai atsisako mokėti į Bendrijos biudžetą tam tikrų kategorijų sumas – pagal mokėjimo dalimis planą iš dalies išieškotas TNI sumas¹⁴ ir per nepatvirtintas tranzito operacijas, vykdomas kaip Bendrijos tranzitas¹⁵ arba tranzitas su TIR knygelėmis¹⁶, garantuotas bei neužginčytas sumas. Tą pačią dieną Teisingumo Teismas dėl neįvykdytos pareigos pateikti įrodymus atmetė ieškinį prieš Nyderlandus, kartu pripažindamas, kad valstybės narės turi pranešti apie pažeidimą iš karto apie tai sužinojusios, taigi prireikus prieš pasibaigiant operacijų patvirtinimo laikotarpiui¹⁷. Be to, Teisingumo Teismas pripažino, kad valstybės narės su TNI nustatymu susijusius

Įtraukimas į apskaitą:
muitų sumos įrašymas į
muitinių apskaitos knygas.

A posteriori tikrinimai:
muitinės tikrinimai,
vykdomi įforminus prekes
muitinėje.

Tranzito nepatvirtinimas:
tranzitas, kai prekių
atvežimas į paskirties vietą
neįrodytas. Šiuo atveju
muitai ir mokesčiai turi
būti įtraukiami į apskaitą ir
išieškomi.

¹³ Sprendimas C-546/03.

¹⁴ Sprendimas C-378/03.

¹⁵ Sprendimas C-275/04.

¹⁶ Sprendimai C-105/02 ir C-377/03.

¹⁷ Sprendimas C-312/04.

¹⁸ Sprendimas C-275/04.

patvirtinamuosius dokumentus privalo saugoti tiek, kiek reikia nustatymui pataisyti ir jį patikrinti¹⁸.

2007 m. spalio 18 d. Teisingumo Teismas patvirtino, kad Bendrijos teisės norma nustatytos pareigos nesilaikymas yra įsipareigojimų neįvykdymas, net jeigu toks nesilaikymas neturėjo neigiamo poveikio Sąjungos finansiniams interesams¹⁹.

2009 m. sausio 22 d. Teisingumo Teismas pritarė Komisijos pozicijai dėl normų, susijusių su TNI nustatymu ir pervedimu, taikymo nustačius pažeidimus per laikinojo įvežimo su ATA knygelėmis operacijas²⁰. Jis taip pat patvirtino, kad šios operacijos pagal TNI teisės aktus turi būti laikomos neginčytinomis.

2009 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismas parėmė Komisijos poziciją dėl muitinės skolų, atsiradusių dėl nepatvirtintų tranzito operacijų, įtraukimo į apskaitą laikotarpių. Tačiau, priešingai nei Komisija, jis išreiškė nuomonę, kad prekes laiku atvežus į paskirties vietą ir tik pavėlavus patvirtinti operacijas neatsiranda jokia skola, todėl delspinigiai negali būti skaičiuojami²¹.

Galiausiai, 2009 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismas patvirtino, kad valstybės negali atsisakyti į biudžetą kaip TNI pervesti karinių ir dvejojo naudojimo prekių importo muitų²². Įsipareigojimų neįvykdymas susijęs su laikotarpiu iki 2003 m. sausio 1 d., nes 2003 m. sausio 21 d. Reglamente (EB) Nr. 150/2003²³ nustatyta, kad nuo tos dienos tokie muitai tam tikromis sąlygomis nebetaikomi. Taigi Teisingumo Teismas atmetė atitinkamų valstybių argumentą, grindžiamą EB sutarties 296 straipsniu²⁴ (galimybė atsisakyti teikti informaciją, kurią atskleidus būtų prieštaraujama gyvybiniams valstybių narių saugumo interesams). Finansiniai padariniai tebevertinami, nes iki šiol šios valstybės vis atsisakydavo teikti tokiam vertinimui būtiną apskaitos informaciją.

2.2.3 Finansiniai veiksmai

2006–2009 m., Komisijai pateikus pastabas tikrinimų ataskaitose ir Audito Rūmams atlikus tikrinimus arba Komisijai atlikus kitus tikrinimo veiksmus, Komisijai pervestos papildomos grynosios sumos siekia daugiau nei **130 mln. EUR**²⁵.

ATA knygelės: knygelės, kurias turint galima laikinai importuoti ir tranzitu vežti neapmuitintas ir neapmokestintas trečiųjų šalių kilmės prekes per įvairias ATA konvencijos (Konvencija dėl prekių laikinojo įvežimo) šalis.

¹⁹ Sprendimas C-19/05.

²⁰ Sprendimas C-150/07.

²¹ Sprendimas C-275/07.

²² Sprendimai C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-239/06, C-409/05 ir C-461/05.

²³ OL L 25, 2003 1 30, p. 1.

²⁴ Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnis.

²⁵ Į šią sumą neįskaičiuotos iš valstybių reikalaujamos, bet dar nepervestos sumos.

Be to, dėl pavėluoto TNI pervedimo reikalauta sumokėti delspinigius. Bendra valstybių narių perversa minėtų delspinigių suma siekia beveik **107 mln. EUR**²⁶.

2.3. Komisijos veiksmai siekiant geriau išieškoti TNI

Be valstybėse narėse vietoje atliekamų tikrinimų, Komisija turi kitų priemonių, leidžiančių jai prižiūrėti TNI išieškojimo veiklą. Taigi tinkamai taikant šias priemones galima veiksmingai gerinti minėtą išieškojimą.

2.3.1 Nurašytų beviltiškų skolų nagrinėjimas

Valstybės narės turi imtis priemonių, būtinų siekiant perversi TNI, išskyrus atvejus, kai išteklių negalima išieškoti dėl *force majeure* arba dėl nuo valstybių narių nepriklausančių priežasčių (Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalis).

Pagal teisės aktus tik Komisija gali atleisti valstybę narę nuo prievolės perversi didesnę nei 50 000 EUR beviltiškos skolos sumą. Dėl mažesnių už šią ribą sumų valstybės narės sprendimą priima pačios (nepažeisdamos Komisijos teisės atlikti tikrinimus vietoje), jei įvykdomos atleidimo nuo prievolės sąlygos.

Komisijos vykdomas prašymų atleisti nuo prievolės nagrinėjimas – ypač svarbi ir vis didesnę mastą įgaunanti jos užduotis. 2004 m. lapkričio 16 d. priėmus Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2028/2004 patikslinta *galutinai beviltiškų sumų* sąvoka ir nustatytos konkrečios tam tikrų sumų pripažinimo beviltiškomis sąlygos. Dėl šių naujų sąlygų valstybės galėjo „išvalyti“ savo atskirą apskaitą, pašalindamos daug beviltiškoms laikomų sumų. Tam nustatytas pereinamasis laikotarpis, pasibaigęs 2009 m. rugsėjo 30 d.

Taigi Komisija turėjo išnagrinėti prašymus, kurių skaičius akivaizdžiai išaugo, visų pirma 2008 ir 2009 m., ir šį iššūkį jai pavyko įveikti. Antai 2006–2009 m. jai perduota 1017 bylų (iš jų 589 – vien 2008 m.), susijusių su beveik **394 mln. EUR**²⁷ bruto suma. Kalbant apie šiuo laikotarpiu nagrinėtus prašymus (senas bylas ir minėtu laikotarpiu pradėtas bylas), Komisija patenkino 497 prašymus atleisti nuo mokėjimo prievolės – suma siekia beveik **152 mln. EUR**. Tačiau 168 prašymai atleisti nuo mokėjimo prievolės atmesti – pagal juos reikalauta perversi suma siekia daugiau kaip **62 mln. EUR** (bruto suma). Komisija valstybių narių turėjo prašyti papildomos informacijos dėl beveik 50 % nagrinėjamų bylų. 2009 m. gruodžio 31 d. buvo nagrinėjami 165 prašymai, jų suma siekė apie **57 mln. EUR**.

Be to, nuo 2010 m. sausio 1 d. pradėjo veikti nauja duomenų bazė **WOMIS** (*Write-Off Management and Information*). Tai daugiakalbė priemonė,

Prašymas atleisti nuo prievolės perversi beviltiškas skolas ir jų nurašymas: procedūra, leidžianti Komisijai patikrinti, ar skola neišieškota dėl valstybės narės kaltės. Atsisakius patenkinti prašymą, suma turi būti pervedama Komisijai.

Tirdama praneštus atvejus Komisija siekia įvertinti valstybių greitumą vykdant išieškojimą. Šia priemone siekiama skatinti valstybes teisingai įgyvendinti savo veiksmus.

²⁶ Ši suma, visų pirma 2009 m., negalutinė, nes finansiniai padariniai išsamiai gali būti įvertinti tik valstybėms surinkus būtiną apskaitos informaciją.

²⁷ 2003–2005 m. Komisija gavo 176 bylas, susijusias su beveik 39 mln. EUR suma.

sukurta siekiant suteikti galimybę prašymus atleisti nuo mokėjimo prievolės siųsti internetu, naudojantis duomenų ir ryšių palaikymo bazės programine įranga, skirta vartotojams, turintiems valstybių narių ir Komisijos leidimą naudotis ja. Naudojantis šia priemone bus lengviau ir saugiau administruojami valstybių narių prašymai, bus galima parengti skaitinius duomenis ir naudingą informaciją apie tolesnius su minėtais prašymais susijusius veiksmus.

2.3.2 Nustatymo klaidų, dėl kurių prarandama TNI, nagrinėjimas

2005 m. lapkričio 15 d. sprendime²⁸ Teisingumo Teismas pritarė Komisijos pozicijai ir aiškiai pripažino, kad valstybių narių pareiga nustatyti TNI taikomą Bendrijų muitą (paskui jį pervesti į Sąjungos biudžetą) atsiranda nuo pat muitinės teisės aktuose nustatytų sąlygų įvykdymo. Todėl nebūtina nustatymą atlikti faktiškai. Nuo pareigos pervesti sumas gali būti atleidžiama tik tuomet, jei sumos negalima išieškoti dėl *force majeure* arba dėl nuo valstybės narės nepriklausančių priežasčių. Todėl valstybės narės turi atlyginti finansinius savo klaidų padarinius.

2006–2009 m. remdamasi šiuo Teismo sprendimu Komisija patikrino valstybių narių padarytas administracines klaidas, kuriomis pakenkta Sąjungos finansiniams interesams (patikrinimai vietoje, pranešimas apie nacionalinius sprendimus gražinti arba pervesti muitus dėl administracinės klaidos ir kt.). Atlikusi šį tikrinimą Komisija pareikalavo, kad valstybės narės 2006–2009 m. pervestų daugiau kaip **85 mln. EUR** (bruto suma).

2.3.3. Duomenų bazė OWNRES

Pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 valstybės narės Komisijai turi perduoti informaciją apie sukčiavimo atvejus ir pažeidimus, kai muitų sumos didesnės nei 10 000 EUR. Ši informacija persiunčiama per duomenų bazę **OWNRES**.

Naudodamasi šia baze Komisija gali gauti informaciją, būtiną išieškojimui prižiūrėti ir tikrinimams vietoje parengti. Perduotus duomenis įvairios analizės tikslu taip pat naudoja Kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF).

Duomenų bazė OWNRES: duomenų bazė, į kurią valstybės narės įveda duomenis ir kurioje registruojami visi minėtų valstybių nustatyti sukčiavimo atvejai bei pažeidimai, susiję su didesne nei 10 000 EUR suma.

2.4. Narystei besirengiančių valstybių stebėjimo veikla

2006 m., Bulgarijai ir Rumunijai besirengiant stoti į ES, Komisija jose apsilankė vykdydama stebėjimą, konkrečiai – TNI. Dėl šių apsilankymų ir sudarytų apskaitos modelių Komisija prieš jų stojimą galėjo pakankamai įsitikinti, ar valstybės narės turi administracinių pajėgumų taikyti TNI srities Bendrijos *acquis*.

Nuo 2008 m. įgyvendinama Kroatijos stebėjimo programa, kuria siekiama jai padėti kuo geriau pasirengti narystei. Programa tęsiama 2010 m.

---

²⁸ Sprendimas C-392/02.

3. TIKRINIMO SISTEMOS VERTINIMAS

2006–2009 m. pastebėti TNI tikrinimo sistemos pažeidimai, kaip ir ankstesniais finansiniais metais, rodo, kad Komisijos atliekami tikrinimai jai gali būti labai naudingi. Atlikusi tikrinimus Komisija įgyvendina *tradicines priemones*: valstybės narės ištaiso reikalavimų neatitinkančias nacionalines procedūras, tvarkoma dokumentų apskaita, ištaisomi kai kurie pastebėti pažeidimai, aiškinami Bendrijos teisės aktai, bendrai tobulinami Bendrijos teisės aktai, jei dėl jų atsiranda nuolatinių problemų, ir kt.

Pastebimas atliktų tikrinimų vietoje poveikis yra finansinis, tačiau ne vien dėl jo svarbu atlikti šiuos tikrinimus. Įvairiais tikrinimais visų pirma siekiama užtikrinti, kad Europos biudžetas būtų tinkamai finansuojamas iš TNI. Tikrinimai taip suteikia galimybę užtikrinti naudojant visą surinktą valstybių narių informaciją, kad valstybės narės geriau laikytųsi Bendrijos normų, ir net daryti poveikį teisės aktų tobulinimui, siekiant geriau apsaugoti Sąjungos finansinius interesus.

4. IŠVADA

Iš 2006–2009 m. rezultatų matyti, kad Komisijos atliekami tikrinimai yra būtini. Tai rodo geresnis Bendrijos nuostatų, susijusių su Sąjungos finansinių interesų apsauga, laikymasis, taip pat finansų aspektai (bendra pervesta grynoji suma siekia apie **237 mln. EUR**). Be to, atliekant šią tikrinimo veiklą galima užtikrinti vienodą požiūrį į valstybes nares tiek taikant muitinės ir apskaitos teisės aktus, tiek apsaugant Sąjungos finansinius interesus.

Todėl ateityje Komisija ketina:

- **tęsti tikrinimus vietoje**, kartu tobulindama savo tikrinimo metodus (audito priemonės ir kt.);
- toliau **gerinti išieškojimo veiklos priežiūrą** valstybėse narėse;
- tęsti narystei besirengiančių šalių **stebėjimo** veiklą, siekdama pakankamai užtikrinti, kad šių šalių TNI rinkimo sistemos ne vėliau kaip jų stojimo dieną atitiktų Bendrijos reikalavimus.
-